

A jeśli to kobieta zarabia więcej? Normy płci, nierówności dochodów a (nie)równy podział prac domowych

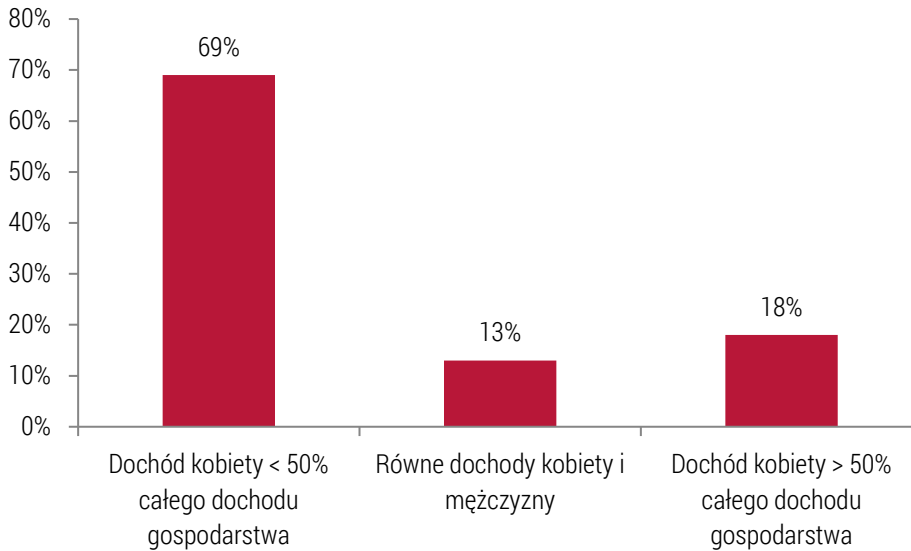
Iga Magda, Ewa Cukrowska – Torzewska, Marta Palczyńska

Różnice w udziale dochodów kobiety i mężczyzny w łącznych dochodach gospodarstwa domowego, które tworzą, mają istotne konsekwencje dla zachowań par. Wpływają na podejmowane przez nie decyzje, podział obowiązków domowych, poziom życia, zadowolenie z życia i ryzyko rozvodu. Podczas gdy ogólna różnica w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn w UE i Stanach Zjednoczonych prawie się nie zmieniła w ostatniej dekadzie, odsetek gospodarstw domowych, w których kobiety zarabiają więcej niż partner, rośnie, choć nadal jest na niskim poziomie. W Polsce tylko w 18% gospodarstw domowych kobiety zarabiają więcej od swoich partnerów, w 13% partnerzy zarabiają tyle samo, natomiast w 69% to mężczyzna zarabia więcej niż partnerka (Wykres 1).

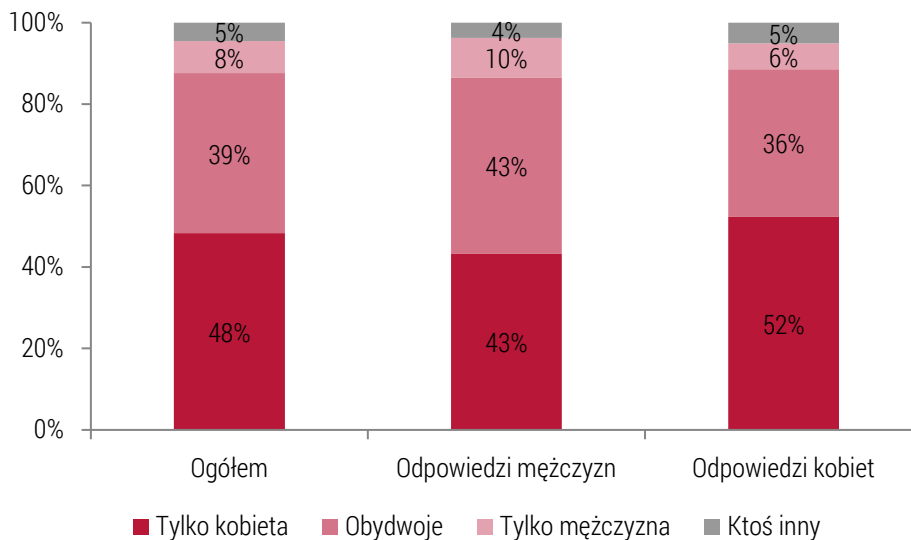
Prezentujemy wyniki badania związku między względnym dochodem kobiet w gospodarstwie domowym, mierzonym jego udziałem w całkowitym dochodzie gospodarstwa domowego, a zaangażowaniem kobiet w prace domowe. Wykorzystując dane z badania „Generation and Gender Survey” dla Polski stwierdzamy, że kobiety zdecydowanie częściej wykonują prace domowe niż mężczyźni. Dobrze obrazuje to podział pracy przy zmywaniu naczyń, która to czynność jest i tak najrówniej dzielona wśród analizowanych przez nas codziennych obowiązków domowych. W niemal połowie gospodarstw domowych wyłącznie kobiety zmywają naczynia, w 8% wyłącznie mężczyźni, natomiast w 38% gospodarstw domowych dzielą się tym obowiązkiem (Wykres 2).

Nasze wyniki pokazują, że w gospodarstwach domowych, w których kobiety wnoszą większy wkład w całkowity dochód gospodarstwa, podział prac domowych jest równiejszy. Nasze badanie nie rozstrzyga, jaki jest kierunek tej zależności. Czynniki kulturowe również mają wpływ na podział obowiązków domowych. Pokazujemy, że bardziej egalitarne postrzeganie norm związanych z płcią wiąże się z mniejszym obciążeniem kobiet pracami domowymi. Jednocześnie negatywna zależność pomiędzy udziałem dochodu kobiety w dochodach gospodarstwa domowego a jej obciążeniem pracami domowymi występuje tylko wśród bardziej egalitarnych par. Wśród tradycyjnych par podział obowiązków domowych nie jest związany z wkładem kobiety w całkowity dochód gospodarstwa domowego.

Wykres 1. Względny dochód kobiet w gospodarstwach domowych w Polsce, w których obydwój partnerzy pracują

Wykres 2. Odpowiedzialność za zmywanie naczyń w gospodarstwie domowym wg płci respondenta

Pełna wersja artykułu:

Magda I., Cukrowska – Torzewska E., Palczyńska M. (2023), What if she earns more? Gender norms, income inequality, and the division of housework, IBS Working Paper 02/2023 https://ibs.org.pl/wp-content/uploads/2023/04/GG_within-HH_WP022023.pdf